

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Tomáše Garrigua Masaryka Blansko,
Rodkovského 2**

Rodkovského 2/822, 678 01 Blansko

Identifikátor školy: 600 106 187

Termín konání inspekce: 9. – 12. březen 2004

Čj.:	11-1019/04-11136
Signatura:	kl1cx104

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve škole ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve škole ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaných předmětech – na 1. stupni český jazyk a matematika, na 2. stupni český jazyk, německý jazyk, dějepis, matematika, zeměpis, fyzika, chemie, informatika, občanská výchova a rodinná výchova ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Tomáše Garrigua Masaryka Blansko, Rodkovského 2 je příspěvkovou organizací zřízenou Městem Blansko, náměstí Svobody 3/32, 678 24 Blansko. Organizace sdružuje úplnou základní školu s kapacitou 720 žáků a školní družinu s kapacitou 100 žáků. Navštěvuje ji v letošním školním roce celkem 519 žáků ve 23 třídách.

Škola má jednu specializovanou třídu VIII. D s 11 žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. V době inspekce školu navštěvovali čtyři integrovaní žáci.

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola a vybraní žáci jsou od 3. ročníku docházky ve třídách A a B vzdělávání také podle vzdělávacího programu Základní škola s rozšířenou výukou jazyků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola má vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a zvoleným vzdělávacím programům velmi dobré personální obsazení. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují s výjimkou čtyř všichni učitelé školy. Úvazky byly vhodně sestaveny a předměty byly učitelům přiděleny s ohledem na jejich nejvyšší ukončené vzdělání, odbornost, zkušenosti a délku praxe, případně probíhající vysokoškolské studium. Ve specializované třídě VIII. D, kterou navštěvují pouze žáci se specifickými vzdělávacími potřebami, nevyučují učitelé se speciálněpedagogickým vzděláním. Ve škole je jen jeden učitel - speciální pedagog, který se podílí na výchovně-vzdělávací práci s integrovanými žáky na 1. stupni. Oba výchovní poradci absolvovali požadované kvalifikační studium.

Zásadní dokumenty určující pravidla pro zaměstnance byly příkladně zpracovány ve *Školním zákoníku*, který sdružuje řady, směrnice a nařízení týkající se chodu školy, povinností zaměstnanců i žáků. Organizační řád určuje organizační členění školy, kompetence všech zaměstnanců, dělbu jejich práce a vhodně deleguje pravomoci na vedoucími pracovníky. Všichni zaměstnanci školy mají jasně stanoveny náplně práce. Vedení školy velmi dobře zajišťuje výchovně-vzdělávací činnost a provoz školy.

Přenos informací zaměstnancům uvnitř školy je na velmi dobré úrovni a probíhá dle pravidel písemně stanovených v dokumentech. Přenos informací učitelům je zajištěn přes zástupce ředitele, prostřednictvím porad, zveřejňovaných plánů, jednání metodických sdružení a školním intranetem a rozhlasem.

Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada zabývající se stálými úkoly a hodnocením prospěchu a chování žáků. Aktuální úkoly se řeší na poradách. Metodická sdružení učitelů rozpracovávají učební osnovy do tematických plánů učiva, připravují a vyhodnocují kontrolní práce žáků ve vybraných předmětech a organizují soutěže a olympiády. Metodickou stránkou výuky se zabývají některá sdružení.

Vedení pedagogických i nepedagogických pracovníků se opírá o podrobné řády a nařízení týkající se povinností zaměstnanců i způsobu kontroly a hodnocení jejich práce. Začínajícím učitelům je poskytována pomoc uvádějících pedagogů a jejich práce je sledována vedením.

Kontrolní a hospitační činnost se pečlivě plánuje, zahrnuje všechny oblasti života školy a podílejí se na ní všichni členové vedení. Závěry z kontrol a hospitací jsou s pracovníky projednány a promítají se do osobního hodnocení. Vedení školy výsledky kontrolní a hospitační činnosti sleduje a informuje o nich obecně pracovníky školy.

Plán personálního rozvoje jednotlivých pracovníků není podrobně zpracován, ředitel však má stanoveny priority dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a umožňuje učitelům účastnit se školení a kurzů dle vlastního výběru. Ti se zaměřují zejména na výuku cizích jazyků a na oblast obsluhy osobních počítačů, pouze někteří se vzdělávají v oblasti moderních vyučovacích metod. Předávání zkušeností probíhá v metodických sdruženích. Vzhledem k počtu žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a k počtu integrovaných žáků i k existenci specializované třídy poněkud chybí další vzdělávání učitelů v oblasti speciální pedagogiky.

Hodnocení pracovníků je založeno na systému kritérií a podrobně rozpracovaném bodovém systému možných profesionálních úrovní, který zahrnuje oblast pracovních výsledků, výkonu svěřených funkcí i hodnocení iniciativy a pracovního nasazení pracovníka, včetně dosahovaných výsledků vzdělávání žáků v kontrolních prověrkách. Sebehodnocení zaměstnanců zatím není v širším měřítku využíváno. Uplatňované hodnocení a zčásti i sebehodnocení podporuje profesionální růst pracovníků.

Personální podmínky školy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hlavní budova školy je starší, byla v minulých letech upravována a zvnějšku celkově rekonstruována. Vzhledem k počtu žáků má škola dostatečný počet učeben a převážná většina z nich je umístěna v hlavní budově. Několik tříd 1. stupně a školní družina využívá nový pavilon sousedící s hlavní budovou. Odborné pracovny praktických činností (dílny, cvičná kuchyň) jsou umístěny v pronajatých prostorách v další blízké budově, která je ve vlastnictví města. Učebny jsou prostorné a dostatečně světlé. Prostory školy umožnily vytvořit sedm odborných učeben. Škola má dvě menší tělocvičny a vlastní hřiště. Pracovníci školy mají vytvořeno vhodné zázemí ve svých kabinetech. Pro potřeby výuky i uspokojování individuálních zájmů je žákům i učitelům k dispozici školní knihovna. Učební pomůcky jsou přehledně uloženy podle jednotlivých předmětů.

Žákovský nábytek velikostí odpovídá výšce žáků příslušných věkových skupin. Žáci mají ve většině předmětů schválené učebnice. Škola již dříve zřídila vlastními prostředky odbornou učebnu výpočetní techniky a má připravenou další učebnu pro zařízení modernější výpočetní technikou. V kabinetech učitelů a v kancelářích jsou počítače propojené v síti intranet. Vybavení školy audiovizuální technikou je dobré, přístroje jsou pro využití ve výuce funkční. Odborné učebny jsou uzpůsobeny pro výuku cizích jazyků a hudební výchovy, společná odborná učebna pro výuku fyziky, chemie a přírodopisu. Pro jazykovou výuku jsou

standardně zařízeny audiovizuální technikou, resp. i počítačem propojeným s televizí. Vybavení jednotlivých sbírek názornými učebními pomůckami pro demonstrační pokusy a žákovské činnosti má dobrou kvalitu. U vyšších ročníků jsou učebny málo doplněny pomůckami a nevytvářejí žákům dostatečně podnětné prostředí pro výuku. Vybavení školy je celkově dobré.

Učebnice a pomůcky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vyučující v hodinách nepoužívají.

Ředitel školy se svými zástupci sleduje využívání stávajícího materiálně-technického vybavení a průběžně zlepšuje prostředí a zařízení školy pro zvýšení efektivity výchovně-vzdělávací činnosti. Kontrolují stav a spolu se správci sbírek stanovují priority v obnovování materiálně-technického zázemí vzhledem k potřebám i omezenému množství finančních prostředků. Při doplňování a aktualizaci potřebných názorných pomůcek a učebnic upřednostňují jazykové vyučování a matematiku. Dlouhodobější plánování materiálních zdrojů se zaměřuje na finančně náročné materiální vybavení.

Širší veřejnosti města jsou využívány obě tělocvičny a jazykové učebny.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti školy jsou celkově dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod č.j. 16 847/96-2 a současně v některých třídách (A a B) také podle vzdělávacího programu Základní škola s rozšířenou výukou cizích jazyků schváleného MŠMT ČR pod č.j. 16 333/96-22-21. Zvolené vzdělávací programy jsou v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Školu v tomto školním roce navštěvují čtyři integrovaní žáci s postižením. Individuální vzdělávací programy pro integrované žáky jsou vypracované na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny a byly projednány se zákonnými zástupci žáků. Dva integrovaní žáci z 2. stupně mají ředitelem školy stanoven upravený učební plán a rozvrh hodin. Žáci, u nichž byly na základě vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně diagnostikovány specifické vývojové poruchy učení, jsou umístěni ve všech ročnících. V osmém ročníku vzhledem k jejich počtu jsou soustředěni ve specializované třídě (VIII. D). Naplňování individuálních vzdělávacích programů žáků ve výchovně-vzdělávací činnosti průběžně sleduje vedení školy a výchovný poradce.

Ředitel rozpracoval učební plán obou výše uvedených vzdělávacích programů na podmínky školy a využil při tom také úpravy podle metodického pokynu MŠMT ČR k realizaci rozvojového programu „Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 2 vyučovací hodiny“. Učební plán je doplněn více volitelnými předměty, nepovinnými předměty a zájmovými útvary. Časová dotace všech povinných i povinně volitelných předmětů ve třídách 1. a 2. stupně základní školy kontrolovaná podle předloženého rozvrhu, třídních knih a třídních výkazů odpovídá stanoveným učebním plánům realizovaného vzdělávacího programu. Sledovaná výuka probíhá v souladu s platnými učebními osnovami příslušných předmětů.

Výuka je v souladu s platnými učebními dokumenty vzdělávacího programu Základní škola a Základní škola s rozšířenou výukou cizích jazyků. Sledované vyučovací předměty se realizují podle učebních osnov a v souladu se vzdělávacím programem školy. Výuka

integrováných žáků a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami je zabezpečena vzhledem k potřebám žáků.

Záznamy v třídních výkazech a katalogových listech obsahují administrativní nedostatky, záznamy v některých třídních knihách nedokládají průběh výuky několika vyučovacích předmětů (na prvním stupni není zapisováno ve 4. a 5. ročníku psaní, není zapsaná výuka pěti hodin přírodopisu a pěti hodin rodinné výchovy ve třídě IX. A v 1. pololetí tohoto školního roku). Ostatní povinná dokumentace základní školy je vedena přehledně a úplně a dokládá průběh vzdělávání.

Dokumentace školy je vedena a celkově dokládá průběh vzdělávání a výchovy.

Vedení školy kontroluje plnění osnov prostřednictvím vypracovaných časově tematických plánů. Zjištěné skutečnosti a problémy jsou bezprostředně projednávány. Při zjištění nedostatků jsou v jednotlivých případech přijímána opatření k jejich odstranění.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Organizace vzdělávání a výchovy ve třídách základní školy je zabezpečena rozvrhem hodin a prostřednictvím řádů školy. Řád školy pro žáky je obsáhlý, jsou v něm zahrnuty všechny oblasti stanovené vyhláškou o základní škole. V řádech pro odborné učebny, pracovny, tělocvičnu a školní hřiště jsou žáci upozorněni na dodržování pravidel o ochraně zdraví a bezpečnosti a s těmito řády byli seznámeni. Rozvrh hodin respektuje psychohygienické zásady s výjimkou obědové přestávky tříd pátých ročníků. Žáci těchto tříd v některé dny v týdnu chodí na oběd o přestávce mezi čtvrtou a pátou hodinou, která je prodloužena z 10 na 20 minut. Přesto je tento čas určený ke stravování žáků nedostačující. Rozvrh hodin základní školy odpovídá požadavkům vyhlášky o základní škole.

Rodiče mají možnost se informovat o prospěchu a chování svých dětí na pravidelných třídních schůzkách a konzultačních hodinách, v případě potřeby kdykoliv v průběhu školního roku. V lednu je organizován den otevřených dveří, v červnu pak setkání s rodiči budoucích žáků prvních tříd. Základní informace poskytuje školní bulletin, informační nástěnky ve škole, výroční zpráva o činnosti školy a vlastní webové stránky školy. Žáci jsou informováni prostřednictvím vyučujících, třídních učitelů či zástupců ředitele školy. Informační systém vůči rodičům a žákům je funkční.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství zajišťují dva vyučující, kteří pečují o oblast profesní orientace a výchovnou oblast včetně péče o žáky s poruchami učení. Žáci se specifickými vývojovými poruchami učení zejména na 1. stupni využívají možnosti zapojení ve čtyřech dyslektických kroužcích pod odborným vedením dyslektické asistentky a speciálního pedagoga. Všechna přijímaná opatření v rámci výchovného poradenství jsou projednávána s vedením školy a přispívají k řešení vzniklých problémů.

Výchovní poradci mají stanoveny konzultační hodiny pro žáky i rodiče. Konzultace však probíhají i individuálně, podle potřeby a zájmu. Škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou v Blansku. Každoročně jsou realizovány besedy s pracovníky úřadu práce pro žáky devátých tříd v rámci volby povolání. S výchovnými poradci spolupracuje metodická prevence sociálně patologických jevů, která má zpracovaný Minimální preventivní program, neformálně plněný a pravidelně vyhodnocovaný. Při řešení akutních problémů spolupracuje s rodiči, s vedením školy a třídními učiteli. Postupně se vhodně zařazuje oblast s protidrogovou tematikou a tematikou prevence sociálně patologických jevů i do výuky.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy v předmětech český jazyk a matematika

V průběhu inspekce bylo hospitováno jedenáct hodin ve všech třídách prvního stupně základní školy. Z jedenácti vyučujících, kteří zajišťují výuku hospitovaných předmětů, deset splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka jediné vyučující, která nesplňuje uvedené podmínky požadované vyhláškou, se nelišila od ostatních. Všichni učitelé vyložili učivo po věcné a odborné stránce správně. Na kvalitě výuky se pozitivně projevovalo další vzdělávání některých učitelů.

Učebny jsou uspořádány tradičně i atypicky. Jejich vybavení bylo na běžné úrovni. Šest tříd je zařízeno relaxačním kobercem, ten však byl využit pouze v jedné hodině. V průběhu hodin žáci pracovali s běžnými pomůckami (kartičky, počítadla, knihy, pracovní listy) a poslouchali vhodné relaxační nahrávky. Podnětnost prostředí ve vztahu k výuce a jejich estetičnost byla v jednotlivých třídách různá.

Vyučující si většinou průběh hodiny promyslely, dostatečně se však při přípravě nezabývaly volbou forem a metod práce a hodnocením práce žáků. Rovněž individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v hodině byl některými vyučujícími opomíjen. Ve všech případech učivo navazovalo na předchozí témata.

V hospitovaných hodinách převažovala frontální výuka, jejíž efektivita byla rozdílná. Žáci byli aktivizováni převážně rozhovorem, dotazy vyučujících, výjimečně pak prací ve dvojicích, na koberci či dramatizováním. Jedna hospitovaná hodina matematiky se vyjímala mezi ostatními tím, že byla postavena na aktivitě žáků, jejich komunikačních dovednostech a schopnostech pracovat v kolektivu. V několika případech měli žáci možnost výběru z různých činností, v jedné třídě jednou týdně pracují v bloku hodin s prvky daltonské výuky. Pro tuto výuku však chybí potřebné materiální zázemí, žáci mají prozatím k dispozici pouze učebnice a pracovní listy. Žáci všech tříd měli vytvořen prostor pro samostatnou práci, který však vyučující většinou efektivně nevyužili pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Tempo výuky bylo ve všech hodinách přiměřené, vyučující většinou neopomněli zařadit relaxační chvilky.

Vstupní motivace byla zařazována zřídka, průběžná častěji. Žáci při ní využívali svých životních zkušeností a příkladů z praxe. Chybějící motivace v několika hodinách měla za následek nižší aktivitu žáků a nezájem o výuku.

Ve většině hodin převládal verbální projev učitelek. Žáci byli vyzýváni k diskusi a vyjadřování vlastních názorů. Při jejich krátkých ústních projevech je učitelky vedly ke kultivovanému vyjadřování. Žáci byli jen ojediněle vedeni k týmové spolupráci, a tak měli jen malou příležitost pracovat společně, komunikovat mezi sebou a učit se vzájemně spolupracovat a respektovat. Stanovená pravidla chování v hodinách byla žáky respektována.

V průběhu hodin byly žákům kladeny podnětné otázky, pomocí kterých si vyučující ověřovali správnost pochopení probraného učiva. Žáci byli často chváleni a povzbuzováni, jejich výkony byly pozitivně slovně ohodnoceny. Většina vyučujících hodnocení jejich práce a aktivity nezdůvodňovala. Při hodnocení písemných prací žáků se specifickými poruchami učení pouze někteří pedagogové přihlíželi k charakteru jejich postižení. Žáci nebyli vedeni k vzájemnému hodnocení či sebehodnocení. Shrnutí probraného učiva a zhodnocení práce jednotlivců v hodině bylo realizováno ojediněle.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni měly dobrou úroveň.

2. stupeň základní školy

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti zcela splňují z pěti vyučujících čtyři, jedna učitelka splňuje podmínky pedagogické způsobilosti pro jiný stupeň školy. Kvalitní personální obsazení se ve výuce projevilo tím, že učivo bylo podáno vždy věcně správně. Na metodickém vedení části hodin se nepříznivě odrazila menší zkušenost začínající učitelky.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, které byly často esteticky upraveny a vyzdobeny obrázky, květinami a výtvarnými pracemi žáků. Materiály, které by podporovaly výuku sledovaného předmětu, však v nich umístěny nebyly. Žáci byli vybaveni vhodnými učebnicemi a čítankami a v hodinách s nimi pracovali. Učitelé jim připravovali i další texty, vedli je k používání slovníků, jiné pomůcky pro zvýšení názornosti však ve sledovaných hodinách nevyužili.

Učitelé mají vypracovány tematické plány, které určují rozčlenění učiva do ročníků a zajišťují návaznost mezi nimi. Literární složka předmětu je však plánována spíše podle čítanek a neodráží zcela jasně učivo předepsané osnovami. Bezprostřední příprava učitelů na vyučování byla pečlivá zejména po stránce obsahové, částečně i materiální. Cíle hodin se zaměřovaly především na učivo, které má být probráno a procvičeno, méně na dovednosti, jež si mají žáci osvojit. Pouze ojediněle zahrnovaly rozvoj sociálních kompetencí žáků.

Většina hodin byla vedena frontálně. Zpravidla byl výklad učitele střídán prací žáků, někdy i ve dvojicích nebo skupinkách. Žáci tak měli možnost ihned aplikovat probírané učivo a sami si ověřit míru jeho zvládnutí. V hodinách, v nichž se učitelům podařilo žáky zapojit do činností, vládla příznivá pracovní atmosféra, žáci samostatně řešili úkoly a své výsledky prezentovali. Ojediněle však byl zařazen zdoluhavý, stereotypní způsob procvičování, žáci o něj ztráceli zájem a jejich učení nebylo efektivní. Také práce s chybou nebyla vždy dostatečně důsledná, takže žáci nezískali potřebnou zpětnou vazbu. V části sledovaných hodin byly zařazeny žákovské referáty, jejich zpracování a prezentace však měly různou úroveň. Žáci, kteří referáty četli, mnohdy sami nerozuměli tomu, co čtou, jejich přednes byl nevýrazný a pro ostatní žáky nebyl žádným přínosem. V případě, že referovali vlastními slovy, byl obsah projevu jasnější, avšak často se nedokázali vyjádřit kultivovaně. Velmi dobře byla promyšlena a připravena hodina ve specializované třídě, žáci pracovali ve skupinách, úkoly řešili podle svých schopností a taktně byl zapojen i individuálně integrovaný žák.

Vstupní motivace byla využita jen v jediné navštívené hodině, zato její vliv na zájem žáků a jejich aktivní zapojení do práce byl patrný v celém průběhu. V ostatních hodinách byli žáci motivováni průběžně – zajímavým úkolem, navazováním na vlastní životní zkušenosti, ojediněle učitelé zpříjemnili atmosféru humorem. Méně často využívali k motivaci pochval a povzbuzení.

Z uplatněných vyučovacích metod vyplýval i způsob komunikace v hodinách, převažovala komunikace mezi učitelem a jednotlivými žáky. Ti pouze stručně, často jednoslovně, odpovídali na otázky. V řadě hodin byl patrný velký důraz na psaný projev, prostor pro samostatné ústní vyjadřování byl omezen pouze na referáty. Žáci nebyli důsledně vedeni ke kultivovanému spisovnému projevu. Žákovská interakce se vyskytla jen sporadicky při práci ve skupinách.

Hodnocení bylo zaměřeno především na správnost odpovědi a hodnocení výkonu, učitelé využívali řady příležitostí ke klasifikaci. Ta byla většinou zdůvodněna, pouze výjimečně byla využita k motivaci další práce. V závěru všech hodin však chybělo jak shrnutí učiva, tak i zhodnocení aktivity žáků a dosažení cíle hodiny.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce byly celkově dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce

Dvě vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a obě se průběžně účastní vzdělávacích akcí, tím také dostatečně zabezpečují věcnou a odbornou správnost výuky.

Většina hospitovaných hodin probíhala v učebně německého jazyka, vkusně a účelně vyzdobené a uspořádané, která vytvářela příjemné pracovní prostředí. Jednomístné lavice umožňovaly rychlý přesun pro vytváření skupin při různých činnostech žáků. Žáci využívali slovníky, německé knihy, nakopírované materiály, mapy, mluvnické přehledy a různé hry. Jsou vybaveni učebnicemi, které plně nerespektují nová pravidla německého pravopisu. Úpravy pravopisu se provádí v učebnicích pod vedením učitelů. K poslechovým textům slouží zabudovaný magnetofon.

Hospitace probíhaly ve všech ročnících a většinou se jednalo o výuku německého jazyka jako jazyka druhého. Výuka probíraného učiva navazovala na předcházející témata a vhodně stanovené cíle se dařilo plnit. Respektování individuálních vzdělávacích potřeb žáků bylo pozorováno pouze v některých hodinách.

Organizace práce a vyučovací metody (frontální výuka, práce ve skupinách, ve dvojicích i individuální) byly vhodně, účelně a efektivně využívány. Jednoduché komunikační situace s využitím hraček přirozeně navozovaly spolupráci žáků a vedly k rozvoji jejich řečových dovedností. Bylo využito různých činností s použitím didaktických her, uplatnění našly hudební a pohybové činnosti. Žáci pracovali s učebnicemi, s pracovními sešity, k dispozici měli i nakopírované texty. Nové mluvnické učivo bylo vyvozováno žáky na základě jejich zkušeností. Častým střídáním činností byla psychohygiena výuky zajištěna. Všechny hodiny postrádaly závěrečné shrnutí učiva.

Motivace žáků na začátku hodin probíhala seznámením žáků s cílem výuky. V průběhu byly k motivaci využívány různé didaktické hry a problémové úkoly, které vedly žáky k aktivní účasti ve výuce.

Organizačním pokynům v německém jazyce, které byly srozumitelné a někdy byly zbytečně překládány do českého jazyka, žáci rozuměli. Důsledně bylo dbáno na správnou výslovnost. Ve všech hodinách ovlivňovala pracovní atmosféru přiměřená náročnost, vstřícnost a vlídnost vyučujících. Tím bylo podporováno sebevědomí žáků, což přispívalo k vzájemnému respektování a k rozvoji komunikativních dovedností.

Výkony žáků a ocenění pokroku v průběhu vyučování byly oceňovány pouze ústní pochvalou. Při ojedinělé klasifikaci se pokoušeli hodnotit žáka i spolužáci. Četnost klasifikace v žákovských knížkách je však dostatečná. Sebehodnocení neproběhlo v žádné hodině.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepise

Učitelé splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, což se pozitivně odrazilo ve věcné správnosti výuky.

Výuka dějepisu probíhala v kmenových učebnách bez podnětných prvků pro předmět. Žáci pracovali s učebnicemi, využívali atlasy, mapy, referáty a materiály namnožené vyučujícími. Audiovizuální technika v žádné hodině využita nebyla.

Bezprostřední příprava učitelů na hodiny byla zodpovědná. Ve většině hodin si vhodně stanovili cíl výuky, ne vždy ho však konkretizovali a rozvíjeli. Individuální vzdělávací potřeby žáků, zejména žáků s dyslexií a dysgrafií, nebyly v některých hodinách respektovány. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Organizace výuky spočívala v úvodním frontálním opakování, probírání nové látky a závěrečném shrnutí. Skupinová výuka byla zařazena ojediněle. Zastoupení aktivních činností žáků, možnost používat vlastní postupy řešení a různé informační zdroje ve výuce bylo zaznamenáno jen v menší míře. Během individuálního zkoušení plnili v některých hodinách žáci úkoly formou doplňování křížovky s historickými otázkami. Vhodně byli vedeni k pochopení dějinných událostí a jejich souvislostí s děním a životem lidí vlastního regionu v daném historickém období. Menší pozornost byla věnována relaxaci a psychohygieně. Stanovený cíl nebyl na konci hodiny většinou shrnut a zhodnoceno jeho dosažení.

Při individuální práci byli žáci motivováni pochvalou a povzbuzením, což podněcovalo jejich aktivitu. Zapojení žáků do výuky ovlivňovali vyučující zejména vhodně volenými otázkami. Mezipředmětové vztahy byly využity v menší části hodin. Týmová spolupráce v hodinách neprobíhala.

Žáci byli vedeni k argumentaci při výkladu látky vhodně volenými otázkami. Pokud nebyli dostatečně povzbuzováni k diskusi, chyběl i prostor pro argumentaci a rozvíjení vlastního názoru. Stanovená pravidla komunikace byla akceptována. Atmosféra v hospitovaných hodinách byla příznivá.

Hodnocení žáků bylo průběžné, klasifikace byla převážně zdůvodněná. Žáci byli ohodnoceni za dílčí znalosti pochvalou a oceněním kvality práce, zejména referátů. Zkušební otázky byly zaměřeny na pochopení širších souvislostí. Vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků se nevyužívalo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepise měly dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice, přírodovědných předmětech a informatice

Hospitace se uskutečnily u všech vyučujících uvedených předmětů. Všichni kromě jedné (učitelky informatiky) splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Většinou se jejich kvalifikace pozitivně projevila na kvalitě výuky v hospitovaných hodinách. Výuka byla vedena, až na ojedinělé drobné nedostatky, odborně i věcně správně.

Hospitované hodiny probíhaly v kmenových učebnách, stejně tak i hodiny zeměpisu, fyziky a chemie, přestože je ve škole odborná učebna přírodovědných předmětů. Jednotlivé třídy nebyly potřebnými pomůckami pro dané předměty vybaveny, čímž nevytvářely žákům pro výuku podporující prostředí. Demonstrační učební pomůcky museli učitelé do učeben přinášet. Ve výuce se často používaly učebnice, které společně s učebními pomůckami, někdy i vlastní tvorby, podporovaly názorné učení a zvyšovaly efektivitu výuky. Didaktická technika se nevyužívala.

Hospitované hodiny měli učitelé připraveny jak po stránce organizační, tak i materiální. Stanovené cíle jednotlivých hodin byly reálné a dařilo se je plnit. Ve sledovaných předmětech se cíle a učivo plánovaly a realizovaly v souladu s učebními osnovami.

V hodinách *matematiky* byla frontální výuka často vhodně střídána samostatnou činností, někdy prací ve dvojici. Ojedinělá byla hodina s dominující činností vyučující, při níž poznatky žáci přejímali pasivně. V hodinách *zeměpisu* žáci pracovali s učebnicemi, mapami a atlasem. Při výuce *fyziky* bylo učivo demonstrováno na pokusech a probíráno v širších souvislostech, s ohledem na jejich uplatnění v technické praxi a denním životě. Ve výuce *chemie* učitel vedl žáky k logickému chápání, zařadil didaktickou hru formou skupinové práce s kooperativními technikami, žáci v týmech řešili praktické úkoly a modelovali struktury. Výuka předmětu *informatika* byla velmi dobře zabezpečena, každý žák pracoval samostatně na počítači a měl možnost se při vzniklém problému zeptat. Žáci

získávali vlastním tempem nové poznatky při řešení zadaných úkolů, upevňovali a zdokonalovali praktické dovednosti ve využívání počítačových programů. Učitelé žáky učili využívat informační zdroje. Vhodně volenými otázkami je vedli k aktivnímu osvojování poznatků, ke zdůvodňování prováděných matematických operací a tím rozvíjeli jejich logické myšlení. Kontrolovali průběžně práci žáků a získávali informace o míře zvládnutí učiva. Žáci pracovali podle jasných a srozumitelných pokynů vyučujících, kteří dbali na správné vyjadřování v terminologii předmětu a užívání odpovídající symboliky v zápisu řešených úloh.

V části hospitovaných hodin bylo učivo vhodně motivováno již v úvodu. Většinou se však uplatňovalo průběžné motivování s využitím znalostí žáků při probírání nového učiva a jeho uplatnění v denním životě a řešení úloh s praktickým uplatněním, což výrazně zvyšovalo efektivitu výuky. Příkladně zařazená matematická rozcvička účinně zvýšila zájem žáků o předmět. Podnětná byla skupinová práce realizovaná formou didaktické hry. Motivující funkci měla i pochvala za dosažený výkon a za aktivitu.

Pravidla komunikace mezi vyučujícími a žáky byla vzájemně dodržována. Učitelé respektovali osobnost žáků. Nabízel jim pomoc i radu při samostatných činnostech, čehož žáci využívali. Byla tak vytvořena příznivá pracovní atmosféra v hodinách. Komunikace byla bezproblémová, žáci se nebáli zeptat. Cíleně vedenými rozhovory, vyžadováním odpovědí a zdůvodňováním řešení vyučující rozvíjeli komunikativní dovednosti žáků.

Vyučující často výkony žáků hodnotili při orientačním zkoušení jejich znalostí i při procvičování učiva a jeho aplikaci. Vhodně volenými otázkami sledovali pochopení učiva v širších souvislostech. V důsledku zjištěných nedostatků ve znalostech žáků při orientačním zkoušení učitel vhodně operativně změnil cíle a náplň hodiny a zařadil nápravná opatření. Učitelé hodnotili správnost řešených úkolů, méně často hodnotili vlastní výkon žáka, ten byl sledován v případě skupinové práce. Při ojedinelém zkoušení byl žák klasifikován objektivně a známka učitelem byla zdůvodněna. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo uplatňováno.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice, přírodovědných předmětech a informatice měly celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a rodinná výchova

Ve sledovaných hodinách vyučovaly tři vyučující splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro uvedené předměty na základní škole. Vzdělání společně s dovednostmi získanými dalším vzděláváním pozitivně ovlivnily kvalitu vyučovacích hodin.

Výuka probíhala v učebnách s běžným vybavením starším nábytkem, jen některé učebny měly podnětnou výzdobu pro výuku těchto předmětů. Základní fond učebnic a odbornou literaturu mají učitelé ve svých kabinetech a stejně jako další odbornou i populární literaturu a pomůcky pro výuku, případně i z vlastních zdrojů, si do některých hodin donášeli.

Stanovené cíle vyučovacích hodin vycházely z učebních osnov předmětů. V hodinách byly cíle formulovány jako náplň nebo téma hodiny. Výuka hospitovaných předmětů byla dobře promyšlená.

Vyučující vedly výuku převážně frontálně, často bez výrazného zapojení žáků. Využívány byly společně s frontálními metodami učení také samostatné práce žáků, např. s pracovním textem. Zastoupení aktivních činností žáků, kdy učitelky zařazovaly řešení problémových úkolů a modelové situace, úkoly na vyhledávání a zpracování informací a navozovaly diskuzi k tématu, se objevovalo jen v některých hodinách. Učitelky střídáním učebních činností často

předcházely únavě, tempo výuky přizpůsobovaly žákům. Práce se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení se nezařazovala.

Využívala se motivace v průběhu vyučovacích hodin a byla účinná. Ke zvýšení zájmu o výuku a učivo přispívalo využití vhodných praktických příkladů, vlastních zkušeností žáků, modelových situací a aktualit.

Žáci uměli naslouchat a pracovat podle pokynů vyučujících. Akceptovali dohodnutá pravidla. Přátelské vztahy žáků podporované učitelkami vytvářely příznivé pracovní klima a dobré komunikační prostředí a žáci měli většinou dostatek času k vyjádření vlastního názoru k probíranému učivu. Ojediněle byli žáci v komunikaci tlumeni a odrazováni, což vedlo k vytvoření napjaté atmosféry. Vyučující žáky vedly k respektování a toleranci.

Při opakování znalostí se využívalo otázek zaměřených na probírané učivo i na pochopení širších souvislostí. Žáci byli klasifikováni jen v některých hodinách, výjimečně byli v průběhu výuky za své výkony a osvojené znalosti slovně hodnoceni, bez zdůvodnění. Sebehodnocení žáků nevyužil žádný vyučující.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a rodinná výchova byly dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání vedení školy ověřuje vlastními kontrolními prověrkami a testy zaměřenými na prověřování dosažených znalostí v hlavních vyučovacích předmětech vždy s koncem klasifikačního období. Komerční testy škola v současné době již nevyužívá. Zpětnou vazbu o úspěšnosti absolventů v dalším studiu získává základní škola ze středních škol a podrobně vyhodnocuje úspěšnost v přehledech za školní rok.

Ředitel vyhotovuje evidenci a grafy výsledků kontrolních testů. Ty jsou porovnávány vzhledem ke vzdělávacím programům a projednávány ve vedení školy a v metodických sdruženích za účelem odhalení příčin zjištěných nedostatků a hledání optimálních postupů ke zlepšení výsledků vzdělávací práce školy. Při hospitační činnosti se vedení věnuje výsledkům učení žáků ve třídách. Ze všech analyzovaných zjištění přijímá opatření pro zlepšení kvality práce.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků na 1. i 2. stupni základní školy je dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

V době inspekce na škole proběhla tematická inspekce zaměřená na vzdělávání a výchovu v předmětu německý jazyk. Zjištění jsou zaznamenána v kapitole „Průběh a výsledky vzdělávání v německém jazyce“.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Název školy „Základní škola Tomáše Garrigua Masaryka Blansko, Rodkovského 2“ uvedený ve zřizovací listině Města Blansko souhlasí s názvem školy uvedeným v posledním rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí Školského úřadu Blansko, které mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, č.j. zařZŠ2-11/A1-99 ze dne 21. dubna 1999 s účinností od 1. dubna 1999*
2. *Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola Tomáše Garrigua Masaryka Blansko, Rodkovského 2 - vydaná dne 20. června 2001 Městem Blansko*
3. *Učební plán školy na školní rok 2003/2004 – rozdělení hodinových dotací předmětů v jednotlivých ročnících a třídách podle vzdělávacích programů Základní škola č.j. 16847/96-2 a č.j. 16 333/96-22-21*
4. *Seznam volitelných a nepovinných předmětů pro školní rok 2003/2004*
5. *Rozvrh hodin tříd a učitelů platný ve školním roce 2003/2004*
6. *Časový rozpis vyučování ve školním roce 2003/2004 - zvonění a přestávky*
7. *Seznamy žáků s osobními údaji žáka ve školním roce 2003/2004*
8. *Protokoly o komisionálních zkouškách uložené ve škole za školní rok 2002/2003*
9. *Osobní dokumentace žáků s postižením ve školním roce 2003/2004*
10. *Seznam žáků s vývojovou poruchou učení platný na školní rok 2003/2004*
11. *Třídní knihy všech tříd platné ve školním roce 2003/2004*
12. *Třídní výkazy a katalogové listy žáků ze všech tříd platné ve školním roce 2003/2004*
13. *Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004*
14. *Statistický výkaz MŠMT ČR (Škol V 3-01) zpracovaný ředitelem školy ke 30. září 2003*
15. *Personální dokumentace pedagogických pracovníků základní školy zaměstnaných ke dni inspekce v Základní škole Tomáše Garrigua Masaryka Blansko, Rodkovského 2*
16. *Plán rozvoje a koncepční záměry školy v letech 1998–2003 a 2004-2009*
17. *Plán práce školy na školní rok 2003/2004 ze dne 1. září 2003*
18. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003 ze dne 18. července 2003*
19. *Kontrolní činnost ředitele a zástupců ředitele školy ve školním roce 2003/2004*
20. *Pracovní řád pro pedagogické pracovníky školy - bez uvedení data*
21. *Přidělení předmětů vyučujícím ve školním roce 2003/2004*
22. *Přehled vzdělávání pedagogických pracovníků školy za rok 2003/2004*
23. *Záznamy o práci ve volitelném a nepovinném předmětu platné pro školní rok 2003/2004*
24. *Záznamy o práci v zájmovém útvaru platné pro školní rok 2003/2004*
25. *Plán práce výchovného poradce na školní rok 2003/2004*
26. *Minimální preventivní program Základní školy Tomáše Garrigua Masaryka Blansko, Rodkovského 2 na školní rok 2003/2004*
27. *Vyhodnocení realizace minimálního preventivního programu Základní školy Tomáše Garrigua Masaryka Blansko, Rodkovského 2 ve školním roce 2002/2003*
28. *Individuální vzdělávací plány výuky platné pro školní rok 2003/2004*
29. *Slohové práce žáků z českého jazyka a čtvrtletní práce z matematiky z hospitovaných tříd ve školním roce 2003/2004*
30. *Školní zákoník Základní školy Tomáše Garrigua Masaryka Blansko, Rodkovského 2 platný pro školní rok 2003/2004 – Klasifikační řád, Řád školy, Provozní řád školy,*

Organizační řád, Organizace školního roku, Provozní řády učeben, odborných učeben a pracovišť, tělocvičny a hřiště, cvičné kuchyně, školní dílny, počítačové učebny – platné ve školním roce 2003/2004

31. *Zápisy z jednání metodických komisí školy za školní rok 2002/2003 a 2003/2004 a plány práce metodických komisí na školní rok 2003/2004*
32. *Tematické plány učitelů v hospitovaných předmětech platné pro školní rok 2003/2004*
33. *Inspekční zpráva České školní inspekce č.j. 121 – 020/99-11136 ze dne 19. ledna 1999*

ZÁVĚR

Velmi dobré personální zajištění výuky, účelné rozdělení kompetencí a pravomocí mezi vedoucí pracovníky a jejich týmová práce, příkladně písemně zpracovaná a jasná pravidla provozu školy a účinný systém kontroly vytvářejí celkově velmi dobré personální podmínky výchovně-vzdělávací činnosti.

Přestože má škola velmi dobré prostředí a prostory vzhledem k zvolenému vzdělávacímu programu, je vybavení staršími a opotřebovanými pomůckami, didaktickou technikou a jejich menší využívání ve výuce limitující. Celkově jsou tak vytvořeny průměrné materiálně-technické podmínky pro realizaci vzdělávacího programu školy.

Výuka se realizuje podle schválených učebních dokumentů, které jsou v plném rozsahu dodržovány.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly velmi dobré v předmětu německý jazyk a ve skupině předmětů – matematika, informatika a přírodovědné předměty. Dobré byly na 1. stupni v předmětech český jazyk a matematika, na 2. stupni v předmětu český jazyk, dějepis, občanská výchova a rodinná výchova. Vyučující předávali nové poznatky žákům převážně frontálně a méně efektivně, jen někdy formou činnostních metod výuky. I při frontálních metodách učení se většinou učitelům dařilo žáky aktivizovat a zapojit do vyvozování nových poznatků. Tvořivá a týmová práce a spolupráce žáků v průběhu výuky byla podporována jen některými učiteli. Žáci byli účinně motivováni většinou jen v průběhu hodin. Kromě německého jazyka a přírodovědných předmětů včetně informatiky vyučující využívali při výuce jen běžné, někdy vlastnoručně vyrobené pomůcky a pracovní texty. Komunikativní dovednosti žáků učitelé podporovali s různou úspěšností. Hodnocení a klasifikace nebyly v převážné většině předmětů využívány jako motivující zpětná informace o úspěšnosti výkonu žáka.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Renáta Ševčíková	. Renáta Ševčíková..v.r...
Členové týmu	Mgr. Jan Dusík	. Jan Dusík..v.r.....
	PhDr. Helena Kneselová, CSc.	.. Helena Kneselová..v.r..
	Mgr. Jaroslav Krška	... Jaroslav Krška..v.r.....
	Mgr. Vladimíra Rybářová	Vladimíra Rybářová..v.r.
	Mgr. Jindra Svobodová	.. Jindra Svobodová.v.r....

Další zaměstnanci ČŠI Hana Linhartová a Ing. Hana Šarounová – kontrolní pracovnice

V Blansku dne 9. dubna 2004.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....14. dubna 2004.....

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jiří Javorský – ředitel Základní školy Tomáše Garriqua Masaryka Blansko, Rodkovského 2 . Jiří Javorský.v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Jihomoravský krajský úřad – odbor školství, vedoucí odboru RNDr. Miloš Šifalda, Brno, Mezírka, 602 00 Brno	2004-05-07	12-1040/04/83-952
Zřizovatel – Město Blansko, nám. Svobody 3/32, 678 24 Blansko	2004-05-07	12-1040/04/83-952
Rada školy při Základní škole T. G. Masaryka Blansko, Rodkovského 2	2004-05-07	12-1040/04/83-952

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
24. dubna 2004	1037/04	Připomínky byly podány.